

תורה ממרום- פרשת נח

נח צדיק בפרוה

מאת : עזרא מרום

בס"ד

זכינו בה להתחיל מחזור חדש של קריאת התורה. הדגש בתורה הוא על גמילות חסדים כמו שנאמר בסוכה דף מט : "דרש רבי שמלאי התורה תחילתה גמ"ח וסופה גמ"ח. בתחילה הקב"ה מלביש ערומים (את אדם וחווה) שנאמר: "וילבישם כתנות עור". בסופה קובר מתים, את משה שנאמר: "ויקבור אותו בגיא". גם על אשת חיל נאמר: "תורת חסד על לשונה". בתכונה זו של החסד נכשל נח ולכן יש דורשים אותו לגנאי: צדיק תמים היה בדורותיו, אבל אילו היה בדורות אחרים לא היה נחשב לצדיק. לפי המדרש אמר נח : הקב"ה מביא מבול לעולם ואני עשיתי לי תיבה כדי שאימלט אני וביתי. הוא אפילו לא מנסה להתפלל על בני דורו ולא טורח להחזירם בתשובה לכן הנביא ישעיהו בהפטרה מכנה את המבול בשם מי נח. נח בנה תיבה במשך 120 שנה ומסתגר בה. על הפסוק "עשה לך תיבת עצי גפר" אומר המדרש תנחומא הלך נח ונטע ארזים, קיצצן וניסרן ועשה מהם תיבה. כשהיו בני דורו שואלים אותו תיבה זו למה? ענה להם שהקב"ה מביא מבול לעולם והיו בני דורו מלעיגין עליו. לשלושה אישים משווים חז"ל את נח במדרש רבה: אילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב כלום. אילו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה נקרא צדיק. להלן נפרט בקצרה את כל אחד מהאישים הנ"ל.

אברהם : מנסה למנוע את מהפכת סדום ומבקש מהקב"ה שיסלח להם בזכות הצדיקים שגרים שם. אברהם הוא עמוד החסד שניחן במידה רבה של הכנסת אורחים כמפורט בגמרא בבא מציעא דף נ"ט שם מסופר ששחט 3 פרים עבור 3 אנשים כדי שכל אחד מהם יאכל לשון שהוא הבשר המשובח. בנוסף לחסד הגשמי הוא עשה גם חסד רוחני שהיה מגייר את האנשים ומפיץ את האמונה באל אחד. עליו נאמר: תיתן אמת ליעקב, חסד לאברהם.

משה על משה נאמר: וירד אל אחיו וירא בסיבלותם. למרות היותו בבית פרעה איכפת לו מהסבל של עמו. בסוף ימיו כשנפרד מעם ישראל לפני מותו מעיד עליו הכתוב שהיה: "איש האלוקים את בני ישראל", דהיינו למרות היותו איש האלוקים הוא מעורב עם הבריות ומזדהה עמם בסבלם, בצערם ובשמחתם. בכך נבחן הצדיק האמיתי המשלב תורה עם חסד, לא מסתגר בד' אמותיו אלא איכפת לו מכל הסובב אותו כפי שנרמז באותיות צדיק= צפונה, דרומה, ימה, קדמה דהיינו מסתכל על כל הסביבה!. לפי המדרש בילקוט שמעוני קס"ו היו למשה 10 שמות אך מכולם נבחר לו השם שנתנה לו גויה –בתי בת פרעה- וכל זה על החסד הגלום בשם משה: "מן המים משיתיהו".

בניגוד לנח שלא פעל למנוע את המבול מבני דורו, משה מנסה למנוע את העונש לבני ישראל בחטא העגל ואומר לקב"ה: אם תישא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". במדרש בראשית רבה פרשה ל"ו אומר רבי ברכיה: חביב משה מנח. נח נקרא "איש צדיק" ואח"כ נקרא בתואר "איש האדמה". לעומתו משה נקרא בתחילה "איש מצרי" ולבסוף נקרא "איש האלוקים". אצל נח יש ירידה, אצל משה יש עליה.

שמואל לא הסתגר בביתו אלא היה טורח להגיע לכל מקום ללמד תורה "והלך מידי שנה בשנה וסבב בית אל והגלגל ומצפה ושפט את ישראל". שמואל יורד אל העם בניגוד לנח שהסתגר בתיבה. לכן חז"ל המשילו את נח לאדם שמתעטף בפרוה כשקר בחוץ ובכך הוא מועיל רק לעצמו ולכן כינו אותו: "צדיק בפרוה". רעיון דומה מובע בפירוש הפסוק: "צוהר תעשה לתיבה". לפי רש"י בשם המדרש 2 פירושים למילה צוהר: יש אומרים אבן טובה ויש אומרים חלון. לדעת האומר חלון שמאיר פנימה ורואים דרכו גם מה שנעשה בחוץ, נאמר הדבר לשבחו של נח. לעומת זאת הפירוש של אבן טובה שמאירה רק פנימה, מדבר בגנותו של נח שלא היה איכפת לו מהסובב אותו.

נשתדל ב"ה לקיים את 3 העמודים שעליהם עומד העולם: על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים ואז יקויים בנו הכתוב: "ונח מצא חן בעיני ד' כן נמצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם!".

לזכות ולרפואת חנה בת מלכה רחל ועזרא בן מרסל שמחה